

ZAVEDANJE O NARODNEM JEZIKU NA PODROČJU TEHNIKE IN POMOČ DRŽAVE PRI IZDAJI STROKOVNIH PUBLIKACIJ V SLOVENSKEM JEZIKU

Verjetno se vsi strinjamo, da je lasten jezik najpomembnejša značilnost za delovanje, razvoj in obstoj vsakega naroda. Lasten jezik mora biti ponos vsakega predstavnika naroda, ne glede na to, ali ima svojo državo ali je nima. Naši predniki so bili in številni smo še danes ponosni na slovenski jezik. Pogosto pa imam občutek, da nas je takih vedno manj. Vedno manj cenimo in spoštujemo tiste naše prednike in naše rojake, ki so v osemnajstem in devetnajstem stoletju skrbeli in razvijali naš jezik, študirali na Dunaju, prihajali nazaj v naše kraje in učili svoje rojake v slovenskem jeziku. Prav tako vedno manj spoštujemo sedanje zavedne Slovence, ki se odkrito borijo za naš jezik. Pri nas praktično ni več ljudi, ki bi skušali oblikovati nove izvirne slovenske besede. Vedno več je takih, ki uporabljajo tuje besede ali pa tuje besede popačijo ali prilagodijo naši izgovorjavi in splošni rabi.

Slovinci bi morali biti neizmerno srečni in veseli, da imamo svojo državo, svoj jezik, ki je danes tudi uradni jezik v Evropski uniji. Z njim komunicirajo naši evropski poslanci in drugi naši predstavniki, ki delujejo v Bruslju. V Evropski uniji je le 24 uradnih jezikov. V celotni Evropi pa se po nekaterih podatkih govori v 60 različnih jezikih, če se upoštevata še celotna Rusija pa celo 225. Poglejmo nekoliko nazaj, kaj je slovenski jezik pomenil pred nekaj stoletji ali več. Ne prav veliko. Res je, da so nekateri predstavniki oblastnikov v avstro-ogrski monarhiji poznali nekaj slovenskih besed, ko so bili na obisku pri nas. Tudi v nekdanji Jugoslaviji je zelo malo oblastnikov govorilo slovensko. Celo več: slovenski politiki, ki so delovali na področju bivše države, so le redko uporabljali slovenski jezik. V skoraj vseh primerih so na javnih srečanjih celo v Sloveniji govorili v tujem jeziku. Vse to govori, da smo v tem času vsi mi dolžni spoštovati in negovati naš jezik na vseh področjih.

Verjetno je res, da smo boj za slovenski jezik v znanosti pri nas izgubili. Razumem znanstvenike, ki raziskujejo, komunicirajo in sodelujejo s svojimi kolegi iz tujine, da uporabljajo angleški jezik in da v tem jeziku tudi objavljajo. Razumem tudi znanstvene ustanove,

da svoje znanstvene revije in druge publikacije izdajajo v tujem jeziku. Le na ta način je njihova revija brana in citirana, kar je pogoj za uveljavitev revije in posredno znanstvenikov za pridobitev ustreznih nazivov. Prav tako razumem vse izdajateljske ustanove, da imajo zaradi majhne naklade finančne težave z izdajanjem revij v tujem ali slovenskem jeziku.

Vse te revije, ki pri nas izhajajo v tujih jezikih, bi po naši oceni morale vsaj pretežno financirati ustanove, ki jih izdajajo, ali pa pisci člankov, ki v takih revijah objavljajo. Težje pa razumem državo, da takšne revije finančno podpira z denarjem naših davkoplačevalcev.

Skrajno sporno pa je, da država dokaj bogato financira revije, kar nekaj jih je v Sloveniji, v katerih se objavlja prek 90 odstotkov člankov tujih avtorjev, v katerih so članki napisani samo v tujem jeziku, preko 90 odstotkov tematik v teh člankih je tujih, nimajo nobene povezave s Slovenijo, njihovi bralci so po vsej verjetnosti večinoma tujci.

Med temi revijami, ki bi jih država izdatno sofinancirala, pa ni naše revije Ventil. Moram zapisati, da smo bili v preteklosti deležni sofinanciranja. V tem letu in v bodoče pa kaže, da bo to financiranje zelo skromno ali pa ga sploh ne bo. To po naši oceni ni dobro, ker revija Ventil skrbi za prenos znanja iz znanstvene v podjetniško sfero in tudi za slovenski jezik.

Posebno težavo pa predstavlja slovenski tehniški jezik. Praktično na tem področju nimamo novih slovenskih besed. Kako je mogoče, da so naši predniki našli besede, kot so stroj, blagajna, ventil, kladivo, in druge besede za številna orodja in praktično za vse strojne elemente. Danes pa tega ne zmoremo. Celo več: verjetno bi vsakogar, ki bi danes predlagal neke povsem nove besede za nove proizvode, ki jih vsakodnevno uporabljamo in imajo neka tuja poimenovanja, imeli za bebca. Njegovi ideji bi se posmehovali in med ljudmi se nikakor ne bi uveljavila. Uveljavljajo pa se predvsem prilagojene slovenske besede, kot so prenosni računalnik, kemični svinčnik, splet, tiskano vezje, prenosni telefon. Nikakor pa ne najdemo povsem novih besed.

Ponosni smo, da revija Ventil izhaja v slovenskem jeziku, da je prepoznavna pri nas med znanstveniki in strokovnjaki v industriji in v tujini ter da na ta način skrbimo tudi za strokovni in tehniški slovenski jezik. Tega bi se morala zavedati tudi država in takšne revije, kot je Ventil, podpirati moralno in tudi finančno.

Janez Tušek